

Số: /BNN-TL

Hà Nội, ngày tháng năm 2024

V/v tăng cường các giải pháp quản lý,
vận hành bảo đảm an toàn đập, hồ
chứa thủy lợi

Kính gửi: Ủy ban nhân dân các tỉnh/ thành phố trực thuộc Trung ương

Cả nước hiện có hơn 6.700 hồ chứa thủy lợi, với tổng dung tích khoảng 15,2 tỷ m³, trong đó 213 hồ chứa có cửa van, còn lại là hồ có tràn tự do. Các hồ chứa đã góp phần quan trọng trong phát triển kinh tế xã hội của nước ta nói chung và đối với phát triển kinh tế nông nghiệp nói riêng. Tuy nhiên, công tác quản lý, vận hành hồ chứa hiện nay đang đối diện với các thách thức do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu toàn cầu và sự phát triển nóng các hoạt động kinh tế xã hội ở thượng lưu và hạ lưu hồ chứa. Nhu cầu sử dụng nước tăng lên, hạ tầng kỹ thuật và cơ cấu phát triển kinh tế ở hạ du thay đổi,... đòi hỏi yêu cầu phòng lũ hạ du cao hơn so với thiết kế ban đầu của hồ chứa. Đặc biệt, trong đợt mưa, lũ do ảnh hưởng cơn bão số 3 (Yagi) vừa qua đã bộc lộ các bất cập trong quy trình vận hành và làm gia tăng thách thức đối với công tác quản lý, vận hành hồ chứa nước hiện nay. Các hồ chứa xây dựng cách đây 30-40 đã bị xuống cấp, tiềm ẩn nguy cơ mất an toàn cao trong điều kiện mưa, lũ cực đoan, vượt tầm suất thiết kế (từ năm 2018 đến nay cả nước xảy ra 34 sự cố về hồ, đập). Sự cố cũng xảy ra ngay cả với hồ chứa mới được xây dựng hoặc đang trong thời gian xây dựng (hồ chứa Đắc N'Ting, tỉnh Đắc Nông; hồ chứa Đông Thanh, tỉnh Lâm Đồng)...

Để chủ động trong công tác quản lý, vận hành an toàn đập, hồ chứa thủy lợi và an toàn hạ du đồng thời đảm bảo nhiệm vụ cấp nước của hồ chứa, ngày 13/11/2024 tại Hà Nội, Bộ Nông nghiệp và PTNT đã tổ chức Hội nghị Quản lý, vận hành hồ chứa thủy lợi (tham dự Hội nghị có đại diện Văn phòng Chính phủ, các Bộ, ngành liên quan và các địa phương có đập, hồ chứa thủy lợi). Tại Hội nghị, các ý kiến của cơ quan quản lý, vận hành và chuyên gia đã đề cập đến những khó khăn, thách thức, đồng thời cũng đề xuất các giải pháp quản lý, vận hành bảo đảm an toàn công trình và hạ du hồ chứa, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đề nghị:

1. Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chỉ đạo, thực hiện một số nội dung sau:

a) Tập trung khảo sát, đánh giá tổng thể hồ chứa hiện nay, trong đó đánh giá cụ thể về dung tích của hồ chứa, vùng tưới, diện tích thực đang phục vụ và các nhu cầu sử dụng nước, nhu cầu khai thác đa mục tiêu để sử dụng hiệu quả hồ chứa.

b) Rà soát, xây dựng lại quy trình vận hành, trong đó tập trung vào các hồ chứa có cửa van, cần tính toán đến thượng lưu, hạ lưu, trách nhiệm vận hành trong các tình huống khẩn cấp và phải gắn với lưu vực sông, bảo đảm an toàn công trình, an toàn hạ du và khai thác tổng hợp hồ chứa.

c) Rà soát, đánh giá an toàn công trình, năng lực thoát lũ của tràn, có giải pháp phù hợp nâng cao mức bảo đảm an toàn công trình và hạ du hồ chứa (như: nâng dung tích phòng lũ, nâng cao năng lực xả, bố trí tràn sự cố,... và các biện pháp bảo đảm an toàn ở hạ du khi hồ xả lũ).

d) Nâng cao chất lượng công tác kiểm tra, đánh giá hiện trạng an toàn công trình trước mùa mưa, lũ để quyết định phương án tích nước và giải pháp bảo đảm an toàn công trình, hạ du hồ chứa.

đ) Chủ động các giải pháp quản lý, khai thác tổng hợp, phục vụ đa mục tiêu, sử dụng hiệu quả hồ chứa, tối ưu hóa các nguồn lực, góp phần phát triển kinh tế bền vững.

e) Ứng dụng công nghệ tiên tiến, chuyển đổi số phục vụ quản lý vận hành; nâng cao năng lực dự báo, cảnh báo trong mùa mưa, lũ hướng tới vận hành thông minh các hồ chứa (số liệu lượng mưa, mực nước, lưu lượng thực đo ở thượng nguồn, mực nước, lưu lượng ở hạ du, tình hình ngập lụt hạ du...).

g) Tiếp tục bố trí kinh phí để thực hiện các quy định pháp luật về quản lý an toàn đập; đầu tư sửa chữa, nâng cấp các đập, hồ chứa thủy lợi bị hư hỏng xuống cấp, đặc biệt là công tác lập quy trình bảo trì và thực hiện bảo trì công trình.

h) Tiếp tục rà soát năng lực của tổ chức, cá nhân khai thác hệ thống thủy lợi, đào tạo nguồn nhân lực và nhân lực chất lượng cao làm chủ các công nghệ tiên tiến trong thời gian tới.

2. Cục Thủy lợi

a) Phối hợp chặt chẽ với các đơn vị thuộc các Bộ, ngành liên quan rà soát, kịp thời sửa đổi, bổ sung thể chế, chính sách nhằm vừa bảo đảm an toàn công trình, vùng hạ du, vừa bảo đảm khai thác tổng hợp đa mục tiêu, phát huy tối đa giá trị của hồ chứa (Nghị định số 114/2018/NĐ-CP, số 129/2017/NĐ-CP, số 96/2018/NĐ-CP,... để tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc về quản lý, vận hành hồ chứa, xác định tài sản công trình, khai thác vùng lòng hồ, trách nhiệm của chủ hồ về vận hành và khi công trình mất an toàn...).

b) Ứng dụng khoa học công nghệ, nâng cao năng lực dự báo mưa, dự báo dòng chảy, quan trắc khí tượng thủy văn chuyên dùng, hỗ trợ ra quyết định; rà soát, bổ sung các quy định trong quản lý, sử dụng hệ thống quan trắc, phần mềm hỗ trợ ra quyết định (nghiên cứu cơ chế, xây dựng tiêu chuẩn, định mức thuê dịch vụ cho một số nhiệm vụ, như quan trắc khí tượng thủy văn chuyên dùng, ra quyết định trong vận hành, quản lý hồ chứa).

c) Tổ chức rà soát quy trình vận hành hồ chứa do Bộ quản lý thuộc hệ thống các liên hồ chứa trên lưu vực sông để vận hành đảm bảo an toàn công trình và hạ du.

Đề nghị Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố, các cơ quan và đơn vị liên quan quan tâm chỉ đạo, thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- BT. Lê Minh Hoan (để b/c);
- UBND, Sở Nông nghiệp và PTNT các tỉnh/thành phố có hồ chứa thủy lợi;
- Cục QL Đê điều và PCTT;
- Các đơn vị khai thác đập, hồ chứa;
- Các Ban QLĐT và XDTL 3, 4, 5, 8; và Cty TNHH MTV KTTL Miền Nam;
- Lưu VT, TL.

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Nguyễn Hoàng Hiệp